

וְעוֹד כְּמֵרָאָה הִקְשֵׁת, עָלָה אֶתְמַר לְמֹשֶׁה (שמות כה מ) וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה בְּהָר. כְּמֵרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה בֵּן עֶשֶׂה אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח ד). וְדָא מְטַטְרוּ"ן, מ' דִּילָה מְנֹרָה. נוֹרִיאַל נוֹר דְּלִיק וְהוּא ט"ט (דברים ו ח) וְהָיוּ לְטֻטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְכֹלָא אֶתְפֹּשֵׁטָא מְאַנּוּשׁ וּבְגִין דָּא (בראשית ד כו) אַז הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם ה'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). הַאִי קָרָא אֶתְפֹּרֶשׁ לְשִׁבְעִין אֲנָפִין בְּמָה דְּאוּקְמוּהָ רַבְּנֵן שִׁבְעִין אֲנָפִין לְאוּרִיתָא. בְּרֵאשִׁית בַּת בַּתְחֵלָה אֲמַאי. אֲלָא הָכִי אוּקְמוּהָ רַבְּנֵן דְּמַתְנִיתִין בַּת בַּתְחֵלָה סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמַאי גִיּוּהוּ אֵלֶיךָ שִׁית סְפִירָן דְּכִלְיָן בְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאֶתְמַר עָלֶיהוּ (שמות לא יז) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְאֲנֹן שִׁית זְמַנִּין טוֹב דְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. וּבְיוֹמָא תְּלִיתָא תְּרִין זְמַנִּין טוֹב. חַד דְּיוֹמָא תְּנַנְנָא דְּבְרֵאשִׁית, וְחַד דְּיוֹמָא תְּלִיתָא. וְאֲנֹן (דברי הימים א כט יא) הַגְדֵּלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד כִּי כָּל. דְּאִיהוּ צְדִיק. וְהָאִי בַת אִיהִי שְׂכִינְתָא תְּתָא מְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ, עֲשִׂירָאָה לְתַשְׁעָה, וְשִׁבְעֵאָה לְשִׁית, וּרְבִיעֵאָה לְתֵלַת אָבְהֵן, וְתַמִּינָאָה לְשִׁבְעֵאָה חַג שְׁמִינִי עֲצָרָת.

וְאִיהוּ בַת קוֹל רְבִיעֵאָה לְתֵלַת דְּרַגִּין דְּהוּוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בְּהוּן יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעֵהוּן וְאֲנֹן תּוֹרָה. נְבוּאָה. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. בַּת קוֹל. וְכִלְהוּ פְּלִילָן בְּהַ בְּמְלָכוּת קְדִישָׁא, אִיהִי תּוֹרָה מְסֻטְרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא (תהלים יט ח) תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. וְאִיהִי נְבוּאָה מְסֻטְרָא דְּנְצַח וְהוּד דְּאֲנֹן תְּרִי נְבִיאֵי קְשׁוּט, בְּכָל צוּרוֹת וּמְרָאוֹת וְדִמְיוֹנוֹת וְחִזְיוֹנוֹת דְּנְבִיאֵי, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּבַת

וְעוֹד כְּמֵרָאָה הִקְשֵׁת, עָלִיו נְאָמַר לְמֹשֶׁה (שמות כה) וְרָאָה וַעֲשֵׂה בְתַבְנִיתֶם אֲשֶׁר אֶתָּה מְרָאָה בְּהָר. כְּמֵרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ה' אֶת מֹשֶׁה בֵּן עֶשֶׂה אֶת הַמְּנֹרָה (במדבר ח). וְזֶה מְטַטְרוּ"ן, מ' שְׁלוֹ מְנֹרָה. נוֹרִיאַל אֲשֶׁר דּוֹלְקָת, וְהוּא ט"ט, וְהָיוּ לְטֻטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וְהַכֵּל נִתְפָּשֵׁט מְאַנּוּשׁ, וּמְשׁוּם זֶה אַז הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם ה'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים (בראשית א). הַפְּסוּק הַזֶּה הִתְפָּרֵשׁ לְשִׁבְעִים פְּנִים בְּמָה שֶׁפִּרְשׂוּהוּ רַבּוֹתֵינוּ שִׁבְעִים פְּנִים לְתוֹרָה. בְּרֵאשִׁית בַּת בַּתְחֵלָה, לְמָה? אֲלָא כִּי פִּרְשׂוּהָ רַבּוֹתֵינוּ שֶׁל הַמְּשֻׁנָּה, בַּת תְּחֵלָה - סִימָן טוֹב לְבָנִים. וּמַהוּ? אֵלּוּ שֵׁשׁ הַסְּפִירוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בְּעַמּוּד הָאֲמַצְעִי, שְׁנַאֲמַר עָלֶיהֶן (שמות ב) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהֵם שֵׁשׁ פְּעֻמִּים טוֹב שֶׁבְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וּבְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּעֻמִּים כִּי טוֹב, אַחַד שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנַיִ שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְאַחַד שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. וְהֵם (דברי הימים א כט) הַגְּדֵלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצַח וְהַהוֹד כִּי כָּל, שֶׁהוּא הַצְּדִיק. וְהַבַּת הַזֹּאת הִיא הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, מְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ, הַעֲשִׂירִית לְתַשְׁעָה, וְהַשְּׁבִיעִית לְשֵׁשָׁה, וְהַרְבִּיעִית לְשֵׁלֶשֶׁת הָאֲבוֹת, וְשְׁמִינִית לְשִׁבְעָה, חַג שְׁמִינִי עֲצָרָת.

וְהוּא בַת קוֹל, הַרְבִּיעִית לְשֵׁלֶשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁהָיוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בְּהֵם יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָם, וְהֵם: תּוֹרָה, נְבוּאָה, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, בַּת קוֹל. וְכֹלֶם כְּלוּלוֹת בְּמְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ, הִיא הַתּוֹרָה מְצֻדוֹ שֶׁל הַעַמּוּד הָאֲמַצְעִי, תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. וְהִיא הַנְּבוּאָה מְהַצֵּד שֶׁל נְצַח וְהוּד, שֶׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֱמֶת, בְּכָל הַצּוּרוֹת וְהַמְרָאוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת

עֵין דְאִיהִי לְבַת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה, י' פְּלִילָא
מְעֵשֶׁר מְרֵאוֹת, וְנִהְיָרָא מִתְּלַתִּין וּתְרִין אֱלֹהִים
דְּעוֹבְדָא דְבְרָאשִׁית, פְּלִילָא מְעֵשֶׁרָה מְאֻמְרוֹת,
וּבֵה הֵלֵב רוּאָה, הֵלֵב יוֹדֵעַ הֵלֵב מְבִין.

ר"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאֹת חֲכָמָה. וְעֵלָה אוּקְמוּהָ
מְאִרֵי קְבָלָה, נִגְעַע בְּבַת וְכָלֵל בַּהּ כָּל
הַמְאֻמְרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֵשֶׁר אֲמִירָן וּל"ב
נְתִיבוֹת, אֲנוּן מ"ב דְרָמִיז בְּהוּן מִשָּׁה פְּשִׁיר
שֶׁל פְּגָעִים. (תהלים צא יד) כ"י ב"י חֲשֵׁק וְאֶפְלָטָהוּ.
כ"י ב"י אֲרַבְעֵין וּתְרִין, דְּבַהוּן אֶתְקְרִיאַת יָד
הַגְּדוּלָה יָד הַחֲזָקָה יָד רַמָּה.

וְאִיהִי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְסֻטְרָא דְצַדִּיק חֵי עֲלָמִין.
וְאִיהִי בַת קוֹל מְסֻטְרָא דְעַמּוּדָא
דְאֲמַצְעִיתָא דְאֶתְקְרִי קוֹל הַשׁוֹפָר הַקָּל קוֹל
יַעֲקֹב. (שמות יט יט) מִשָּׁה יְדַבֵּר וְהֶאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
בְקוֹל.

אִיהִי בַת קוֹל שְׁמִנְהֶמֶת פְּיוֹנָה דְאֶתְמַר (שיר ב ד)
יוֹנְתִי בַחֲגוּי הַסֵּלַע. וְאוּקְמוּהָ עֲלֵה בַת
קוֹל הִיְתָה יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוּמְרַת הֶלְכָה
כְּפִלוּנִי.

אִיהִי בַת קוֹל דְאֶתְמַר עֲלֵה (תהלים יז ח) שְׁמֵרְנִי
כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַן. אִיהִי בַת דְאֶתְמַר בַּהּ
(תהלים מה יד) כָּל כְּבוֹדָה בַת מְלֶךְ פְּנִימָה וְגו'.
פְּנִימָה לְמִשְׁנָה דְפְּנִים דְאֲנוּן נְרָאִים מְסֻטְרָא
דִּיהו"ה. מְמִשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה מְסֻטְרָא
דְאֲדַנ"י, דְאִיהִי דִין דְגְבוּרָה.

וְאִיהִי פְּנִימָה רַחֲמִים. מְסֻטְרָא דְעַמּוּדָא
דְאֲמַצְעִיתָא דְנֻטִּיל בִּימִינָא וְכִלְיָן
כְּחָדָא יֵאֵהֱדוּנָה י'. אֲדַנְי לְבוּשָׁא לִיהו"ה וְאֵת
י' כְּבוֹדָה בַת מְלֶךְ פְּנִימָה. וְאֲנוּן בַת עֵינָא
יְמִינָא וּבַת עֵינָא שְׁמָאֵלָא יי מִן יֵאֵהֱדוּנָה י'.
וְאִיהִי בַת מְסֻטְרָא דְחֶסֶד דְרָגָא דְאֲבְרָהָם,
דְאֶתְמַר בַת הִיְתָה לְאֲבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה,

וְהַחֲזִיוֹנוֹת שֶׁל הַנְּבִיאִים, כָּלֵם
רְשׁוּמִים בְּבַת הָעֵינַן, שְׁהִיא לְבַת
אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. י' כְּלוּלָה מְעֵשֶׁר
מְרֵאוֹת, וּמְאִירָה מְשַׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם
אֱלֹהִים שֶׁל מְעֵשֶׁה בְרָאשִׁית,
כְּלוּלָה מְעֵשֶׁרָה מְאֻמְרוֹת, וּבֵה
הֵלֵב רוּאָה, הֵלֵב יוֹדֵעַ, הֵלֵב מְבִין.
ר"ב נְתִיבוֹת פְּלִיאֹת חֲכָמָה,
וְעֵלָה בְּאֵרוֹ בְּעֵלֵי הַקְּבָלָה נִגְעַע
בְּבַת, וְכָלֵל בַּהּ כָּל הַמְאֻמְרוֹת
וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֵשֶׁר הָאֲמִירוֹת
וּשְׁלִשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הֵן
אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם שְׂרָמִז בְּהֵם מִשָּׁה
בְּשִׁיר שֶׁל פְּגָעִים. כ"י ב"י חֲשֵׁק
וְאֶפְלָטָהוּ. כ"י ב"י - אֲרַבְעִים
וּשְׁתַּיִם. שְׂבָהֵם נְקֵרָאֵת יָד הַגְּדוּלָה
יָד הַחֲזָקָה יָד רַמָּה.

וְהִיא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְהֻצֵד שֶׁל צַדִּיק
חֵי הָעוֹלָמִים. וְהִיא בַת קוֹל מְצֻדוֹ
שֶׁל הָעַמּוּד הָאֲמַצְעִי, שְׁנִקְרָא קוֹל
הַשׁוֹפָר, הַקָּל קוֹל יַעֲקֹב. (שמות יט)
מִשָּׁה יְדַבֵּר וְהֶאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל.
הִיא בַת קוֹל שְׁמִנְהֶמֶת פְּיוֹנָה,
שְׁנֵאֲמַר (שיר ב) יוֹנְתִי בַחֲגוּי הַסֵּלַע.
וּבְאֵרוֹ עֲלֵיהָ, בַת קוֹל הִיְתָה
יוֹצֵאת מִן הַשָּׁמַיִם וְאוּמְרַת הֶלְכָה
כְּפִלוּנִי.

הִיא בַת הַקוֹל שְׁנֵאֲמַר עֲלֵיהָ (תהלים
יז) שְׁמֵרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַן. הִיא
בַת שְׁנֵאֲמַר בַּהּ (תהלים מה) כָּל
כְּבוֹדָה בַת מְלֶךְ פְּנִימָה וְגו'.
פְּנִימָה לְמִשְׁנָה שֶׁל הַפְּנִים שְׁהֵם
נְרָאִים מְצֻד שֶׁל יְהו"ה.
מְמִשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה, מְהֻצֵד
שֶׁל אֲדַנְי, שְׁהוּא דִין שֶׁל גְבוּרָה,
וְהִיא פְּנִימָה רַחֲמִים. שְׂעַמּוּד
הָאֲמַצְעִי שְׁנוּסַע בְּיָמִין וְכִלְיָיִם
יְחַד יֵאֵהֱדוּנָה י'. אֲדַנְי לְבוּשָׁא
לִיהו"ה, וְהֵאוֹת י' כְּבוֹדָה בַת מְלֶךְ
פְּנִימָה. וְהֵם בַת עֵינַן יְמִין וּבַת עֵינַן
שְׁמָאֵל, יי מִן יֵאֵהֱדוּנָה י', וְהִיא
הַבַּת מְצֻד הַחֶסֶד, דְרָגָתוֹ שֶׁל
אֲבְרָהָם, שְׁנֵאֲמַר בַּהּ בַת הִיְתָה
לְאֲבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה, שְׁנֵאֲמַר

שנאמר (בראשית כא א) וה' ברך את אברהם בכל. תנינא בראשית, אוקמוה רבנן אמאי מתחיל אורייתא בבי'. אלא הא אוקמוה בגין דחב אדם דאכל מעין הדעת טוב ורע ולטיה לאדם עשר קלות וארעא תשע, חסר חד דלא אתלטיא דא ארעא. ומיד דאתיהיבת אורייתא פתח בבית דאיהי ברכה לאפקא עלמא מלטיה. ועל דא מתחיל בבי' ועלה אתמר (משלי י כב) ברפת ה' היא תעשיר. (יחזקאל מד

ל) להניח ברכה אל ביתך. ומאן אתר אתקריאת ברכה. למלך דבעא למבני פלטרין. חפר בארעא וחפר ליה מבוועא דמיא. אמר בתר דאית לי נביעו דמיא אבנה בית. והינו (משלי כד א) בחכמה יבנה בית. ומקור דההוא נהר מבוועא דלית ליה סוף ולא פסק. דא פתר עליון. וההוא בית פד אתמליאת מחכמה אתקריאת בית, בת י', והינו בחכמה יבנה בית. כל אתתא בת לבעלה. ובי"ת זעירא אתמליאת מתפארת דהינו תורה ובה אתקריאת בת.

ומאיזה מקום נקראת ברכה? למלך שרצה לבנות פלטרין, חפר בארץ וחפר לו מעין מים. אמר, מאחר שיש לי מעין מים, אבנה בית. והינו בחכמה יבנה בית. והמקור של אותו הנהר מעין שאין לו סוף ולא הפסק. זה הפתר העליון. ואותו הבית כשמתמלא מחכמה, נקרא בת, בת י', והינו בחכמה יבנה בית. כל אשה בת לבעלה. ובי"ת קטנה התמלאה מתפארת, דהינו תורה, ובו נקראה בת.

אבר אמא עלאה בתוספת י'. ושלמה אמר (מלכים א-ו) והבית בהבנתו אבן שלמה מסע נבנה. מהי אבן שלמה? זו י' שעליה נבנה הבית, ומשום זה בחכמה יבנה בית. וזו י' קטנה שעליה נבנה הבית שלמה, כמו שנבנה באות י' הבית שלמעלה, והם בית ראשון ובית שני. והם י"י מן יהו"ה אדנ"י, עליהם נאמר (דברים כז) אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך. את - לרבות המזבח השני.

אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהווי עמה, ודאי אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע ביה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהו"ה. והינו (שם לג

אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהווי עמה, ודאי אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע ביה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהו"ה. והינו (שם לג

אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהווי עמה, ודאי אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע ביה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהו"ה. והינו (שם לג

אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהווי עמה, ודאי אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע ביה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהו"ה. והינו (שם לג

אמר רבי אלעזר ושאר חבריא דהווי עמה, ודאי אלו לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. וכען אשתמודע ביה מאן אתברכת ואתקריאת ברפת יהו"ה. והינו (שם לג

ב) ומלא ברפת ה' ים ודרום ירשה. מן המלא אתברכת ותמן אתשקנן כל דאנון צריכין לאתשקאה. אמר מלפא בטר דאית לי מבועא אטע אילנא. והינו בן, דאיהו בן מלשון בנן כמה דאוקמוה רבנן, אל תקרי בניה אלא בניה. ואוקמוה בנות בכלל בנים.

ואבא דאיהו מקור דחכמה איהו פתר. מקור דחכמה תנינא מאי ניהו. אמר ליה אמא ברי. אמר ליה בהאי קרא רמיז ליה שלמה (משלי ה יח) יהי מקורך ברוך. ודא צדיק. ובגין דא אתמר ביה (שם יו) וברכות לראש צדיק ודא שלום. ושלמה אתקרי על שמה שלמה. ואתמר ביה (מ"א ב מה) והמלך שלמה ברוך. ובגין דא אתתא לא אתברכת אלא מפרי בטן דבעלה, דאיהו זרע מברית חי עלמין פליל חי ברפאן דצלותא. ובגין דא מאן דבעי לאתשקאה מנה צריך למכרע לגבה.

ויוסף הצדיק פד זכה לדרגא דא דצדיק חי עלמין, חזא בחלמא דכל דרגין הוו פרעין לדרגה. הדא הוא דכתיב (בראשית לו ט) והנה השמש והירח וגו'. ובגין דא כל הפורע פורע בברוך.

אמר לו בריך ברי לעתיק יומין. (משלי כג כה) ישמח אביך ואמך אביך דא קודשא בריך הוא. אמך דא שכנינא. ותגל יולדתך דא אמך דלתתא, דודאי מההוא ברוך אתברכת שכנינא דלתתא. וברפן דילה אתין ממחא דאיהי חכמה עלאה על ידי עצמודא דאמצעיתא. ובגין דא גוף וברית חשבינן חד. וכגונא דצדיק איהו מקור דשכינתא תתאה, אוף הכי דעמודא דאמצעיתא איהו מקור דצדיק. וחכמה עלאה מקור דעמודא דאמצעיתא. וכתר מקור דחכמה עלאה. ובכל

ונקראה ברפת ה', והינו ומלא ברפת ה' ים ודרום ירשה. מן המלא מתברכת, ומשם נשקים כל אותם שצריכים להיות משקים. אמר המלך, אחר שיש לי מעין, אטע אילן, והינו בן, שהוא בן מלשון בנן, כמו שבארנו רבותינו, אל תקרי בניה אלא בניה. ופרשה, בנות בכלל בנים.

והאב, שהוא מקור החכמה, הוא הפתר. מקור החכמה השני מה הוא? אמר לו, אמר בני. אמר לו, בפסוק הזה רמז לו שלמה (משלי ט) יהי מקורך ברוך, וזה צדיק. ומשום זה נאמר בו ברכות לראש צדיק, וזה שלום. ושלמה נקרא על שמו שלמה, ונאמר בו והמלך שלמה ברוך. ומשום זה אין אשה מתברכת אלא מפרי בטן של בעלה, שהוא זרע מברית חי העולמים, הכולל שמונה עשרה ברכות התפלה. ומשום זה, מי שרוצה להיות משקה ממנו, צריך לכרע אליו.

ויוסף הצדיק, כשזכה לדרגה הזו של צדיק חי העולמים, ראה בחלום שכל הדרגות היו כורעים לדרגתו. זהו שכתוב (בראשית לו) והנה השמש והירח וגו'. ומשום זה, כל הפורע פורע בברוך.

אמר לו, ברוך בני לעתיק הימים, ישמח אביך ואמך. אביך - זה הקדוש ברוך הוא. אמך - זו השכינה. ותגל יולדתך - זו אמך שלמטה. שודאי שמאיתו ברוך מתברכת השכינה שלמטה. והברכות שלו באות מן המוח, שהיא חכמה העליונה על ידי העמוד האמצעי. ומשום זה גוף וברית נחשבים לאחד. וכמו שהצדיק הוא מקור השכינה התחתונה, אף כף העמוד האמצעי הוא מקור הצדיק,